

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Maktabgacha ta’limni tashkil etish va rahbarning tashkilotchilik madaniyati

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Magistratura mutaxassisligi:	70110201– Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (maktabgacha ta’lim)

NAVOIY – 2024

Fan/modul kodi: MTTERTM 2405	O'quv yili: 2024-2025	Semestr: III	YECTS – Kreditlar: 7	
Fan/modul turi: Tanlov	Ta'lim tili: O'zbek		Haftadagi dars soatlari: 6	
	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Maktabgacha ta'limni tashkil etish va rahbarning tashkilotchilik madaniyati	90	120	210
2.	<p>I. Fanning mazmuni Maktabgacha ta'limni tashkil etish va rahbarning tashkilotchilik madaniyati fanining maqsadi: Maktabgacha ta'limni tashkil etish va rahbarning tashkilotchilik madaniyati fanining fani bo'lajak mudiralarni maktabgacha ta'lim muassasasi faoliyatida boshqaruv jarayoni va uni tashkil etish bilan yaqindan tanishtirish. Shuningdek, u maktabgacha ta'limga qo'yilgan talablari, tamoyillari, mazmuni va tarbiyachining shakllantirishni pedagogik asoslarini o'rgatadi.</p> <p>Fanning vazifalari: - bo'lajak mudira oldiga qo'yiladigan maqsad va vazifalar O'zbekiston istiqboli va istiqloli uchun barkamol avlodni tarbiyalashning dastabki bosqichi: - maktabgacha ta'limda boshqaruvning mazmuni, o'ziga xos xususiyatlari, ta'limiy-tarbiyaviy jihatlarini topishi, hamda kasbiga bo'lgan munosabatni tarbiyalash. Mudira va uslubchining kasbiy xususiyati va unga qo'yilgan talablar: - maktabgacha ta'limni tashkil etish va boshqarishning nazariy asoslari bilan qurollantiradi. Davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarini tashkil etish qonuniyatlari bilan tanishtiradi. - maktabgacha ta'limda ish hujjatlari bilan ish olib borish, bu faoliyat jarayonida mudira va uslubchining vazifalari o'rganiladi.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu: Ijtimoiy maktabgacha ta'limni tashkil etish vazifalari. Ijtimoiy maktabgacha ta'limni tashkil etish vazifalari, maktabgacha ta'limning</p>			

Davlat xarakteri, uning ta'lim tizimida tutgan o'rni. O'zbekistonda ijtimoiy maktabgacha ta'limning vujudga kelishi va taraqqiyot bosqichlari.

2-mavzu: Mustaqillik yillarida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish tamoyillari va asosiy yo'nalishlari.

Mustaqillik yillarida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish tamoyillari va asosiy yo'nalishlari. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimidagi olib borilgan islohotlar.

3-mavzu: "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunda maktabgacha ta'limning maqsad va vazifalari

"Ta'lim to'g'risida"gi Qonunda maktabgacha ta'limning maqsad va vazifalari, maktabgacha ta'lim bo'yicha tarixiy hujjatlar haqida bilim berish.

4-mavzu: "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonunning mazmun-mohiyati.

"Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonunning mazmun-mohiyati.

5-mavzu: Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ularni tashkil etish.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti binolarini loyihalashtirish, davlat va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotini tashkil etish haqida tushuncha berish.

6-mavzu: Maktabgacha ta'limni rivojlantirish.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini tashkil qilish va unga rahbarlik. Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim - tarbiya ishlarini rejalashtirish.

8-mavzu: Maktabgacha ta'limni rivojlantirish va moliyaviy ta'minlash. Maktabgacha ta'limni rejalashtirish va moliyaviy ta'minlash. Rejalashtirishning asosiy bosqichlari va turlari.

9-mavzu: Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari.

Direktor - maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari. Direktor ishining mazmuni, uslubiy va tarbiyaviy ishlariga rahbarligi. Tashkiliy, xo'jalik va oga-onalar bilan olib boradigan ishlari. Uning ish rejasi. jamoat oldidagi hisobdorligi, mudira ishini rejalashtirish, mudiraning huquq va vazifalari haqida tushuncha berish.

10-mavzu: Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisining metodik ishlarga rahbarligi.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisining metodik ishlarga rahbarligi. Maktabgacha ta'limga qo'yilgan davlat talablarini sifatli va mazmunli bajarilishini ta'minlash, ularga metodik xizmat ko'rsatishni yaxshilash, ta'lim-tarbiya jarayonini yuqori darajada sifatli bo'lishiga erishish. Ilg'or ish tajribalarni ommalashtirish.

11-mavzu: Pedagogik kengash shakllari.

Pedagogik kengash va uning vazifalari, pedagogik kengash majburiyatlari, pedagogik kengash haq-huquqlari, pedagogik kengash mas'uliyati, pedagogik kengashni o'tkazish shakllari haqida.

12-mavzu: Nazorat qilishning usul va uslublari.

Nazorat qilishning usul va uslublari. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida

tarbiyachilarning pedagogik faoliyatlarini kuzatish mezonlari.

13-mavzu: Maktabgacha ta'lim tashkiloti bo'yicha metodik ishlarni tashkil etish vazifalari.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti bo'yicha metodik ishlarni tashkil etish vazifalari. Uslubiy xizmat faoliyatining asosiy yo'nalishlari, metodik xizmat maqsadi, metodik xizmat vazifalari, metodik xizmat faoliyatining asosiy yo'nalishlari mazmuni haqida.

14-mavzu: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ta'lim sohasidagi vakolatlari.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ta'lim sohasidagi vakolatlari. Metodika uyushmasining ishini tashkil etish va unga rahbarlik qilish.

15-mavzu: "Metodist maktabi" xonasining ish mazmuni.

"Metodist maktabi" xonasi ish mazmuni. "Metodist maktabi" xonasining ish faoliyatining mazmuni. Ta'lim tizimiga doyr hujjatlar, ko'rsatmalar.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ijtimoiy maktabgacha ta'limni tashkil etish vazifalari
2. Mustaqillik yillarida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish tamoyillari va asosiy yo'nalishlari
3. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonunning mazmun-mohiyati
4. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ularni tashkil etish
5. Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari
6. Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim - tarbiya ishlarini rejalashtirish
7. Maktabgacha ta'limni rivojlantirish va moliyaviy ta'minlash
8. Rejalashtirishning asosiy bosqichlari va turlari
9. Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari
10. Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisining metodik ishlarga rahbarligi
11. Pedagogik kengash shakllari
12. Nazorat qilishning usul va usublari
13. Maktabgacha ta'lim tashkiloti bo'yicha metodik ishlarni tashkil etish vazifalari
14. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ta'lim sohasidagi vakolatlari.
15. "Metodist maktabi" xonasining ish mazmuni

IV. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Seminar mashg'uloti bo'yicha quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ijtimoiy maktabgacha ta'limni tashkil etish vazifalari.
2. Mustaqillik yillarida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish tamoyillari va asosiy yo'nalishlari.
3. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimidagi olib borilgan islohotlar
4. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ularni tashkil etish.
5. Nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarini tashkil etish
6. Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim - tarbiya ishlarini rejalashtirish

7. Maktabgacha ta'limga qo'yilgan davlat talablarini sifatli va mazmunli bajarilishini ta'minlash
8. Maktabgacha ta'limni rivojlantirish va moliyaviy ta'minlash.
9. Smeta-davlat moliyaviy hujjat sifatida.
10. Direktor maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari.
11. Uslubchi va unga qo'yilgan talablar. Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubiy boshqaruvida uslubchi faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari
12. Pedagogik kengash o'tkazish shakllari.
13. Nazorat qilishning usul va uslublari.
14. Maktabgacha ta'lim va tarbiyani boshqarish jarayonida axborot texnologiyalarini qo'llash.
15. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyaviy ishlarni modellashtirish

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Ijtimoiy maktabgacha ta'limni tashkil etish vazifalari
2. Mustaqillik yillarida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish tamoyillari va asosiy yo'nalishlari
3. Maktabgacha ta'limni rivojlantirish va moliyaviy ta'minlash
4. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ularni tashkil etish
5. Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari
6. Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisining metodik ishlarga rahbarligi
7. Pedagogik kengash shakllari.
8. Nazorat qilishning usul va uslublari.
9. Maktabgacha ta'lim tashkiloti bo'yicha metodik ishlarni tashkil etish vazifalari.
10. "Metodist maktabi" xonasining ish mazmuni.
11. Smeta-davlat moliyaviy hujjat sifatida.
12. Nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarini tashkil etish.
13. Maktabgacha ta'lim muassasasi uslubiy boshqaruvida uslubchi faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari.
14. Maktabgacha ta'lim va tarbiyani boshqarish jarayonida axborot texnologiyalarini qo'llash.
15. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyaviy ishlarni modellashtirish.
16. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning pedagogik faoliyatlarini kuzatish mezonlari.
17. Direktor ishining mazmuni, uslubiy va tarbiyaviy ishlariga rahbarligi.
18. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ularni tashkil etish.
19. Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari.
20. Maktabgacha ta'lim tashkiloti bo'yicha metodik ishlarni tashkil etish vazifalari.
21. "Metodist maktabi" xonasining ish mazmuni.
22. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ularni tashkil etish.
23. Nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarini tashkil etish.
24. Maktabgacha ta'lim muassasasi uslubiy boshqaruvida uslubchi faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari.

	<p>25. Maktabgacha ta'lim va tarbiyani boshqarish jarayonida axborot texnologiyalarini qo'llash.</p> <p>26. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimidagi olib borilgan islohotlar.</p>
3.	<p>VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida magistr: pedagogning jamiyatda tutgan o'rni; kompetentlik yondashuvi nazariyasi va uning pedagogik mazmuniga doir qarashlar; maktabgacha ta'lim tashkiloti xodimlarining kasbiy kompetentligi va uning komponentlari; pedagogning kasbiy rivojlanish pog'onalari; kasbiy pedagogik faoliyatning konseptual asoslari; kreativlik tushunchasi va uning pedagog faoliyatidagi o'rni; zamonaviy pedagogik texnologiyalar vositasida pedagogning kasbiy kompetentligini va kreativligini rivojlantirish; pedagogik nizolar va uni bartaraf etishda pedagogning kasbiy kompetentligi haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak.</p>
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: — ma'ruzalar; — interfaol keys-stadilar; — seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); — guruhlarda ishlash; — taqdimotlarni qilish; — individual loyihalar; — jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p>
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>
6.	<p>Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati Asosiy adabiyotlar: O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-sonli Qonuni O'zbekiston Respublikasining 2019 yil 16 dekabrdagi "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi 595-sonli Qonuni O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-sonli Farmoni O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 27 fevraldagi "Pedagogik ta'lim sohasini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4623-son Qarori Uzluksiz ma'naviy tarbiya Konsepsiyasi. / O'zbekiston Respublikasi</p>

Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 31 dekabrda "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 1059-son Qarori

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 22 dekabrda "Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning Davlat Standarti" 802-sonli Qarori

Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: O'zbekiston, 2017. – 102 b.

Abduqodirov A.A., Pardayev A.X. Ta'lim jarayonini texnologiyalashtirish nazariyasi va metodologiyasi. – T.: Fan va texnologiya, 2012. – 104 b.

Avliyakov N. X., Musayeva N. N. "Yangi pedagogik texnologiyalar". T.: 2010 y

Azixodjeyeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: Moliya, 2003. – 192 b.

Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari pedagog-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). – T.: "Iste'dod" jamg'armasi, 2008. – 180 b.

Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari pedagog-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). – T.: "Iste'dod" jamg'armasi, 2009. – 160 b.

Ishmuhamedov R.J., Yo'ldashev M. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. - T.: "Nihol" nashriyoti, 2016 y

Yo'ldashev J.G'. "Yangi pedagogik texnologiya" (yechimlari, yo'nalishlari, muammolari) T.: 1999 y.

Yo'ldoshev J.G'. Usmonov S. Ilg'or pedagogik texnologiyalar. – T.: O'qituvchi, 2004. – 101 b.

Xodjeyev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.: SANO-STANDART, 2017

Qo'shimcha adabiyotlar:

Abdurahmonova Z.A. Zamonaviy o'qituvchining shaxsiy kompetensiyasini shakllantirish muammolari // Zamonaviy ta'lim j. – T.: 2016. – №5. – 56 b.

Abduqodirov A. A., Pardayev A. X. Pedagogik texnologiyalarga oid atamalarning izohli lug'ati. – T.: Fan va texnologiya, 2012. – 44 b.

Avliyaqulov N.X., Musayeva N.N. "Didaktika boshlanishi". Qo'llanma. – T.: Fan va texnologiya, 2014, 132 b.

Azixodjeyeva N.N. O'qituvchi mutaxassisligiga tayyorlash texnologiyasi. – T.: Nizomiy nomidagi TDPU, 2000. – 52 b.

Verbitskiy A.A. Lichnostniy i kompetentnostniy podxodi v obrazovanii: problemi integratsii / A.A. Verbitskiy, O.G. Larionova M.: Logos, 2009. – 336 s.

Djurayev R.X., Maxmudov A.X. Oliy innovatsion ta'lim tizimida mutaxassislarni kompetentli tayyorlash. – Toshkent, 2013. – 78 b.

Musurmonova O. "Ta'lim menejerining kasbiy kompetentligi va kreativligi" modulining o'quv-uslubiy majmuasi. – T.: BIMM, 2015. –

	<p>288 b.</p> <p>Ro'ziyeva D., Usmonboyeva M., Holiqova Z. Interfaol metodlar: mohiyati va qo'llanilishi / Met.qo'll. Tuz.:– T.: TDPU, 2013. – 125 b.</p> <p>Tolipov O'.Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiya: nazariya va amaliyot. – T.: Fan, 2005. – 206 b.</p> <p>Omonov X., Xo'jayev N., Madyarova S., Eshchonov E. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: IQTISOD-MOLIY, 2009.</p> <p>Axmedov M.T. Pedagogik konfliktologiya T.: 2020.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari ro'yxati:</p> <p>O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi: http://www.uz.edu.uz.</p> <p>O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'lim ta'limi vazirligi: www.uz.edu.uz</p> <p>Xalq ta'limi sohasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish markazi: www.multimedia.uz</p> <p>Ijtimoiy axborot ta'lim portal: www.ziyonet.uz</p>
7.	Fan dasturi Navoiy davlat pedagogika instituti o`quv uslubiy Kengashining 2024 yil 05.09.dagi №-1 yig`ilishda tasdiqlangan.
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ul:</p> <p>G.P.Ermatova – Maktabgacha ta'lim kafedrasi dotsenti</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Sh.Z.Taylanova – Samarqand davlat universiteti Maktabgacha ta'lim kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari doktori DSc.</p> <p>M.B.Artikova – Andijon davlat universiteti Maktabgacha pedagogika kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari doktori DSc, dotsent.</p>